

POSTANOWIENIE

Dnia 12 czerwca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Prusinowski

w sprawie z wniosku K.S.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w W.
z udziałem zainteresowanych: „A.” S.A. i „K.” Spółka z o.o.
o podleganie ubezpieczeniom społecznym i podstawę wymiaru składek,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 12 czerwca 2019 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawczynie od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...].
z dnia 29 grudnia 2017 r., sygn. akt III AUa [...],

- I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- II. zasądza od K.S. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń
Społecznych I Oddział w W. 1.800 zł (tysiąc osiemset) tytułem
zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 22 lutego 2016 r. Sąd Okręgowy w W. zmienił decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i stwierdził, że w okresie od dnia 1 stycznia 2013 r. z tytułu zatrudnienia w wymiarze $\frac{1}{2}$ etatu podstawa wymiaru składek K.S. wynosi 3.540,50 zł (w miejsce wynagrodzenia określonego w umowie o pracę na kwotę 7.081 zł). W tym zakresie ubezpieczona wyrok zaskarżyła apelacją, a Sąd Apelacyjny w [...]. wyrokiem z dnia 29 grudnia 2017 r. ją oddalił.

W skardze kasacyjnej wnioskodawczynie zarzuciła obrazę:

- art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 391 k.p.c., poprzez sporządzenie uzasadnienia wyroku nie zawierającego wszystkich koniecznych elementów, co uniemożliwia kontrolę kasacyjną wyroku w tym:

a) brak wskazania przez Sąd Apelacyjny stanu faktycznego sprawy w sposób pozwalający na dokonanie oceny prawidłowości ustaleń Sądu Apelacyjnego odnośnie stanu faktycznego, w szczególności zaś brak określenia przyczyn, dla których Sąd Apelacyjny ustalił nieważność zawartego przez ubezpieczoną i płatnika aneksu do umowy o pracę ubezpieczonej, co uniemożliwia ocenę kasacyjną ustaleń dokonanych przez Sąd Apelacyjny w tym zakresie,

b) brak dokonania przez Sąd Apelacyjny wszechstronnej oceny dowodów zgromadzonych w sprawie, w szczególności dowodów potwierdzających istnienie causy i uzasadnienia ekonomicznego dla zawarcia przez ubezpieczoną i płatnika aneksu do umowy o pracę ubezpieczonej w określonej treści;

- art. 382 k.p.c. poprzez wydanie orzeczenia bez uwzględnienia całości materiału dowodowego zabranego w postępowaniu oraz poprzez zaniechanie dokonania wszechstronnej oceny tego materiału przez Sąd Apelacyjny, w szczególności w zakresie koniecznym do ustalenia zaistnienia naruszenia zasad współżycia społecznego, będącego podstawą stwierdzenia przez Sąd Apelacyjny nieważności zawartego przez ubezpieczoną i płatnika aneksu do umowy o pracę ubezpieczonej;

- art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w związku z art. 391 k.p.c., poprzez utrzymanie w mocy orzeczenia Sądu pierwszej instancji i tym samym poprzez bezzasadne uznanie, iż nie było podstaw do uwzględnienia złożonego przez ubezpieczoną odwołania od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych;

- art. 58 § 2 k.p., poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, wyrażające się w stwierdzeniu przez Sąd Apelacyjny nieważności aneksu do umowy o pracę ubezpieczonej bez uprzedniego należytego rozważenia konkretnych okoliczności sprawy, a w szczególności w oderwaniu od stanu faktycznego i specyfiki stanowiska pracy zajmowanego przez ubezpieczoną, jak również bez uwzględnienia faktycznego zakresu obowiązków i odpowiedzialności ubezpieczonej, związanych z pełnieniem przez ubezpieczoną funkcji jedyne go członka zarządu w dużej spółce giełdowej, co doprowadziło do bezzasadnego obniżenia

ubezpieczonej podstawy świadczeń z tytułu ubezpieczeń społecznych w oparciu o klauzulę zasad współżycia społecznego;

- art. 2a z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, poprzez niewłaściwe zastosowanie, prowadzące do bezzasadnego obniżenia ubezpieczonej podstawy świadczeń z tytułu ubezpieczeń społecznych w oparciu o wskazane w tym przepisie klauzule generalne w oderwaniu od stanu faktycznego i specyfiki stanowiska, obowiązków i odpowiedzialności ubezpieczonej, związanych z pełnieniem przez ubezpieczoną funkcji jedynego członka zarządu w dużej spółce giełdowej;

- art. 83 ust. 1 pkt 1, art. 68 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, polegające na przyjęciu, że podstawą wymiaru składek powinna być kwota 3.540,50 zł, zamiast wskazanej w umowie o pracę kwoty 7.081 zł.

W ocenie skarżącej skarga jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 4 pkt 4 k.p.c.) wobec naruszenia przez Sąd drugiej instancji przywołanych powyżej przepisów prawa procesowego i materialnego. Przy rozpoznawaniu niniejszej sprawy doszło bowiem do oczywistego, ewidentnego i rażącego naruszenia przez Sąd Apelacyjny zarówno przepisów prawa procesowego, jak i materialnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie może zostać przyjęta do rozpoznania.

Kategoria prawna, do której odwołuje się wnioskodawczyni, została wyznaczona niedookreślonym zwrotem. Powszechnie przyjmuje się, że oczywista trafności skargi kasacyjnej ma miejsce wówczas, jeśli dla przeciętnego prawnika, jest ona niewątpliwa, z góry widoczna, bez potrzeby głębszej analizy stosunku prawnego oraz bez sprawdzania i oceny dowodów. Zapatrywanie to powinno wystąpić już w trakcie przedsądu, czyli wstępnego badania skargi kasacyjnej, gdyż na tym etapie procedowania rolą Sadu Najwyższego nie jest szczegółowe badanie zgłoszonych podstaw zaskarżenia.

Mając na uwadze przedstawione spojrzenie należy stwierdzić, że nie doszło do oczywistego naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 391 k.p.c. Sąd

odwoławczy nie musiał szczegółowo wskazywać stanu faktycznego, na którym się oparł, gdyż z jego rozważań jednoznacznie wynika, że zaakceptował fakty uznane przez Sąd Okręgowy za miarodajne. Nie jest też prawdą, że przekaz płynący z uzasadnienia wyroku nie pozwala na zorientowanie się co legło u podstaw uznania, że w spornym okresie podstawa wymiaru składki powinna zostać obniżona. Gołosłowne jest również uznanie, że Sąd odwoławczy nie dokonał wszechstronnej oceny materiału dowodowego (na marginesie można zwrócić uwagę, że tą kwestią nie zajmuje się art. 328 § 2 k.p.c.). Niedostrzegalne *prima facie* jest, że wydanie orzeczenia nie zostało poprzedzone wszechstronną oceną całego materiału dowodowego. Nie mogło dojść do naruszenia art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., gdyż przepis ten może zostać zastosowany tylko przez sąd pierwszej instancji. W sytuacji, gdy obniża się wymiar czasu pracy o połowę przy zachowaniu dotychczasowego wynagrodzenia (a dzieje się to w obliczu skorzystania ze świadczeń macierzyńskich) to trudno twierdzić, że czynność ta w oczywisty sposób nie narusza zasad współżycia społecznego. Kwalifikacja ta nie jest wykluczona, wymaga jednak rozważenia szeregu aspektów i wątków, gdyż ocena sprowadzająca się do zredukowania deklarowanej podstawy wymiaru składki kształtowana jest wiązką różnorodnych czynników. Na etapie przedsądu wdawanie się w tego rodzaju rozważania nie jest możliwe. Znaczy to tyle, że nie można uznać, że doszło do kwalifikowanego (oczywistego) uchybienia przepisom prawa.

Co się tyczy podstawy odwołującej się do art. 2a ustawy systemowej, to trzeba stwierdzić, że Sąd odwoławczy go nie stosował, nie mógł zatem go „niewłaściwie zastosować”. Poza tym, aby podstawa ta była nośna, to strona powinna wskazać jednostkę redakcyjną, z którą wiąże zarzut (przepis dzieli się na trzy artykuły). Sąd Najwyższy nie ma obowiązku domyslać się z jaką podstawą prawną strona utożsamia swój zarzut.

Sąd Apelacyjny nie mógł naruszyć art. 83 ust. 1 pkt 1, art. 68 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w sposób opisany w zarzucie. Wynika to z tego, że przepisy te ustanawiają kompetencję organu rentowego do wydawania decyzji. W rezultacie przepisy te nie są skierowane do sądu, a to oznacza, że nie mogą być przez niego niewłaściwie zastosowane.

Suma przedstawionych uwag jest wnioskiem, że skarga kasacyjna (a zatem jej podstawy) nie jest oczywiście uzasadniona. Dlatego na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji. Koszty postępowania rozliczył kierując się zasadą z art. 98 § 1 k.p.c. i art. 99 k.p.c.